

Kakor je mogočnega oroslana lepo viditi, tako se človeku skoraj studi o pogledu hijene, ki glavo potepeno nosi enako steklemu psu.

Koliko je ravno vseh zverad in ptic na številu, nisem pozvedoval; moj poveršni popis vendar kaže, da jih je precej veliko. Ako se premisli, koliko je treba na leto in dan živeža za vse, in koliko more biti tudi ljudi za gleštanje in oskerbovanje, se lahko ugane, da stane zderževanje zverinjaka svitlega vladarja težke novce. Ker pa je ogledovanje zveradi tako za domače, kakor tudi za na Dunaj prišle ptujce zelo mikavno in zabavno; za mladino in sploh za take, ki se z odgojo ali pa z naravoslovjem pečajo, tudi podučno, toraj svitli cesar ne gleda jo na ta strošek, marveč skerbijo, da se zverinjak kot ena zmed posebnih schönbrunskih znamenitosti vedno še pomnožuje z mnogoverstnimi živali. —

Dostavim naj tudi to, da nam je prijazni gospod prof. Hayek sprot marsikaj mikavnega o posamesnih živalih povedal; al vsega nisem mogel lahko umeti, ker se je vse radovedno drenjalo krog njega; pa tudi zapisovati si nisem zamogel vsega sprot, ker smo urno hodili od oddelka do oddelka. —

Ostaja mi zdaj spregovoriti še par besedi o rastlinskem (botaniškem) vertu. Pa zopet bi imel toliko povedati, da sam ne vem, kje bi prišel. Domačega in ptujozemskega drevja, različnega po visokosti, rasti in listju, kakor tudi cvetic in cvetnih germičev raznih plemen nahaja se tu, ki rastejo kot pod prostem nebom. Ako se pa stopi še v mnoge steklene sgrade (Treibhäuser), in se ondi pogledujejo umetno gojene rastline in cvetke milejših podnebij in drugih delov sveta, človek skoraj lastnim očem komaj verjame, kako nebrojen, mnogoversten in bogat je plod zemlje v rastlinskem oziru. Vonjave, ki tu iz raznobarnih cvetk in germičev dijejo, neizrekljivo prijetno zauzemajo naše čutje, — z eno besedo: kdor ima le še kaj vere, zaklicati je prisiljen pri pogledu tako prečudno lepih rastlin: Bog, velik si v svojih delih!

Dopisi in novice.

Iz Železnikov 2. decembra. — Če kdaj v življenji, danes si je gotovo želel marsikaki pravi avstrijski rodoljub imeti krila bistrooke postojne, da bi se bil povzdignil v visoko ozračje, ter od tam ogledoval si slovesnosti, ki so se po obširnej naši carevini obhajale v spomin vladarske petindvajsetletnice prevzisenega cesarja Franca Jožefa I. — Povèrneta se sicer res vsako leto rojstni in godovni dan presvitlega cesarja, ki sta dneva veselja za zveste podložnike; ali tako vzajemne vneme, kakor se je za ta zgodovinski dan že dolgo poprej razodevala, menda še nismo zapazili, odkar je svitli Vladar Franc Jožef zasedel prestol slavnih predtedov svojih. Ne le po mestih, ampak tudi po krajih, ki

so po svoji legi tako rekoč ločeni od sveta, vidili so se dokazi, kako zvesti so avstrijski narodi svojej prirojenej cesarskej rodbini.

Naj omenim s kratkimi besedami, kako je tudi tukajšnja ljudska šola obhajala ta redki spominski dan. Ker je bil došel od c. kr. okr. šolskega sveta ukaz, da naj se ta dan obhaja kot šolski praznik, ter naj se mladini razloži in pojasni visoki pomen, se je bilo to zgodilo večeraj; hkrati pa je bila mladina tudi povabljena, naj se danes zjutraj snide pred 7. uro vsa v šolski sobi, da se bo vdeležila iz tega namena sv. maše. Ko se je davi mladini zarad zgoduega časa po lučih razsvitljena učilnica odperla, ostermela je, viditi poduku posvečeni prostor nenadoma lepo okinčan. Na sprednji (glavni) steni pripete so bile v zlatih okvirih: slika mesta Holomuc-a (v katerem so svitli cesar 2. decembra 1. 1848, nastopili vladarstvo, in sicer o silno žalostnih viharnih vojskinih časih), okrog taistega pa podobe svitlega vladarja Franc Jožefa, svitle cesarice Elizabete, cesareviča naslednika Rudolfa in cesaričine Gizele. *) Vse te slike opasoval je venec iz raznobarnega papirja, ob straneh pa ste se nahajale dve veliki avstrijski (černo-rumeni) zastavi. Iz šole podala se je mladina pároma v cerkev, kjer so služili naš verli kateket in krajni šolski nadzornik vis. čast. gosp. Alojzi Rožič sv. mašo, katero slovesnost je mladina spremljevala s primernimi cerkvenimi pesmami, ter o sklepu zapela tudi cesarsko pesem. Po skončani sv. maši podali smo se zopet nazaj v šolo, kjer smo še enkrat z vzajemno kratko molitvico prosili svitemu Vladarju blagoslov Božji za dušo in telo. Poslednič so bili še nekateri zmed pridnejših učencev obdarovani v ta spomin z ličnimi pisnimi sésitki, in s tem je bila šolska slovesnost skončana. Ako bi bil vgodni letni čas, bi bili osnovali tudi za popoldan kaki izlét; al ker nastopivša zimska dóba za take veselice ni pripravna, naj ostane to odloženo za kako drugo primerno priliko. Z Bogom!

Iz Ljubljane. Cesarjeva 25letnica obhajala se je tudi v tukajšnji 1. mestni šoli. Ob 8. uri zjutraj šli so učenci s šolsko zastavo v farno cerkev k sv. Jakobu k slovesni sv. maši. Potem gredo nazaj v šolo, in tū jim ravnatelj ob kratkem razloži (kakor tudi že pred ta dan) lepi pomen tega važnega in veselega dneva, in ko končá s klicem: Bog ohrani, obvari in blagoslovi našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I., učenci navdušeno zapojó cesarsko pesem. Vsi pridniši učenci dobili so v spomin cesarjevo podobo in ubogi učenci bili so obilno obdarovani s šolskimi knjigami in s pisalnim orodjem, in mnogim se je tudi naznanila tolažilna novica, da bodo po velikodušni določbi srenjskega svetovalstva dobili obutalo in nekteri še celo vso novo obleko. Svesti smo si, da posebno ubogi učenci (kterih je v tej šoli mnogo, mnogo) ne bodo pozabili tega veselega praznika.

— 4. t. m. obhajala se je na Mahu pri Matevžetu redka šolska slovesnost. Začénjala se je namreč tū šola za mladost iz Černe vasi, ktera zavoljo dolgega in slabega pota ne more v mesto v šolo hoditi. Ob 3. popoldne so se zbrali v prav lično opravljeni in olepšani šolski sobi učenci in učenke in tudi več starišev iz bližnje okolice. Tudi iz Ljubljane prišli so tū sim gospod mestni zupan in še drugih g. g. udov okrajnega in krajnega šolskega sveta, ter učitelji iz I. in II. mest-

*) Te podobe sem bil kupil 1. 1869 na Dunaji naši šoli »za odpustek«, ko sem se vračeval po skončanem gospodarstvenem kurzu zopet na dragi dom. Dal sem jim poznej narediti zlate okvire, ter služijo in služile bodo o šolskih slovesnostih učnej dvorani našej v lepi kinč. Pisavec.

ne šole. Naj pred zapeli so pevci pobožno: »Večni Bog«, in potem gospod mestni župan ogovori učence in starše, kazaje, kako in zakaj se je napravila tukaj šola, da kakor se je tukaj pred časom skerbelo za obdelovanje zemlje na Mahu, tako dela se sedaj za dušno omiko prebivalcev, in da se to godi ravno sedaj o petindvajseti letnici našega presvitlega cesarja. Potem zapojó pevci cesarsko pesem in po tej kaže gospod mestni župan učencem gospod Belarja kot učitelja te šole, kateri bode dvakrat na teden hodil tã sim mladino podučevat. Gospod Belar potem učencem in staršem predstavlja predsednika okrajnega in krajnega šolskega sveta in krajnega šolskega nadzornika. Pevci zapojó Vodnikovo pesem »Kranjc, lej tvoja zemlja je zdrava«. Na zadnje govori še krajni šolski nadzornik gospod prof. Linhart, kateri se v imenu krajnega šolskega sveta gospodu mestnemu županu zahvaljuje za skerb, ki jo je imel pri napravi tej šole, ter opominja starše, da naj svoje otroke radi pošiljajo v šolo in učence, da naj tã se pridno učé. Potem zapojó še enkrat cesarsko pesem, in med pokom možnarjev končã se ta šolska slovesnost. Nekteri pričujoči šolski prijatelji obljubili so, da bodo uboge učence preskerbeli s potrebnimi učili. Voščimo tej šoli taki vspeh, kakoršnega treba je vsaki ljudski šoli na deželi!

— Poterjeni knjigi za slovenske ljudske šole ste: »Slovenska slovnica za pervence« in »Spisje za slovensko mladino,« ktero je slavno ministerstvo za bogočastje in uk v naj novejšem času (8. nov. t. l. s št. 12.441) slovenskim ljudskim šolam dopustilo. »Spisje« tretjega natisa je popolnoma predelano in po naj primernejših učilih vravnano. Menimo, da se bote tej knjigi slovenskim učiteljem in šolam sami priporočevali, kajti v vsaki večrazredni šoli se otroci učé v maternem jeziku pravilno govoriti in spisovati, in vsak skušen učitelj vé, da to ne gre brez djanskih pomočnih knjig. — »Slovnico« prodaja gospod Milic, »Spisje« pa gospod Gerber v Ljubljani, prvo po 30, drugo pa po 32 kr.

— V zadnji seji (11. t. m.) deželnega šolskega sveta določila se je učiteljska plača po 500 gold. v teh-le krajih: v Kerskem, pri sv. Krizi, v Čatežu, v Dolini in v Boštanji.

— »Glasbena matica« je ravnokar razposlala svoje drugo delo: partiture in glase od I. Nedved »Mili kraj« moški zbor, II. Ipavec »Danici« za samospév in brenčanjem, III. Förster »V tihi noči« čveterospév. IV. Gerbic »Mojemu rodu« moški zbor. Le-te pesmi so dobili vsi čč. društveniki, kateri so pristopnino plačali. — Ko bi kdo pesni ne bil sprejel, naj se blagovoli obrniti do blagajnika g. Franc Drenika. Oni čast. g. društvenike, ki so se vpisali, dozdaj pa še prvo leto vstopnine plačali niso, se uljudno vabijo, da to kmalu store. Potem dobe do sedaj izišle pesni I. in II. delo. — Gospodje poverjeniki so prijazno naprošeni, naj blagovolijo doneske od taistih udov nabrati, katere so k »Glasbeni matici« vpisali. Meseca januarja prih. l. bode občni zbor. Do tje mora biti imenik društvenikov gotov; treba je tedaj, da v kratkem zvedo kdo je ud, in kdo da odpade. Prihodnje delo, ki ga bode »Glasbena matica« v kratkem izdala, bo sv. maša in zbirka šolskih pesni. — Zadnja številka društvenikov je 371. Pri lepem in koristnem namenu društvenem, zeleti in pričakovati se mora, da najde »Glasbena matica« še obilno podpirateljev. »Nar.«

— V ponedelek 28. t. m. se zberejo učitelji ljubljanske okolice v posvetovanje. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo okrajnega šols. nadzornika v tem, kar je opazoval gri obiskovanji šol. — 2. Učni čertež za 1874, na podlogi zač. šolskega

in učnega reda (o posameznih strokah bodo porečevali učitelji; na podlagi učnega črteža razdele si ure učitelji sami, zastran verskih ur pa v porazumljenji s katehetami). — 3. Preskušajo se učne knjige in berila in druga učila ter dočni nasveti o njih. — 4. Nova avstrijska mera in vaga, številjenje z desetinkami, — obravnava v nemškem in slovenskem jeziku. 5. Poskušnja, kako bi se učenci podučevali, v novi meri (v slovenskem jeziku). 6. Poročilo o učiteljski bukvarnici in nasveti za nakupovanje. — Učitelji poročajo tudi pismeno.

— Kar je v poslednjih treh tečajih Tovariševih spisal prof. gosp. J. Marn o Metelkotu in njegovi veljavi v slovstvu slovenskem, se v nekterih zvezkih dobiva tudi posebej pri Gerberju in tudi Lerherju z naslovom: Jezičnik ali Metelko v slovenskem slovstvu X. — XI. leto. Komur jo književna zgodovina slovenska mar, si bode rad omislil k temu prav vgodno knjižico.

— **Slovenski učitelj** v prihodnje ne bode več izhajal. Gosp. založnik piše, da je temu edino to vzrok, da glavna moč in podpora listu ne stanuje v Mariboru, kjer list izhaja. —

— »Schulzeitungi« v odgovor, drugim pa v dobrohotno premišljevanje. Ni ga sitnejšega položaja za človeka, ki je rad z vsemi v miru, od onega, v katerem mora zmikom biti pripravljen na odboj ali za brambovca. — Ko bi že sam sebe zagovarjal, bi raji molčal, a ker gre za stvar, ker gre za čast in poštenje mojih tovarišev, slovenskih učiteljev, ne morem in ne smem mirovati, in rad ali nerad se moram prepirati, dokler mi bo sploh mogoče. — Človeku se tudi in ako stori videti, da poredni mladiči smehljaje podirajo to, kar so narodni učitelji leta in leta s trudom stavili — učiteljsko slogo in prijateljsko zvezo. — Ako bom zoper svojo navado bolj oseben v svojem odgovoru, me k temu silijo neprijatelji in nasprotniki; čas je pa tudi, da enkrat pokažem, kdo so tisti »Mi pa zopet Mi«, ki tako ropotajo kakor krampus ali parkelj o Nikolajevem, s ketinjami ter mislijo, da se jih vse boji, ako surovo in brezobzirno pišejo, kakor kak borovec ali bukovec.

V »Laib. Schlzt.« beremo namreč, da jazv »Slovenca« pišem in njegovemu vredniku jezik popravljam, in da se bode »Učit. Tov.« ob novem letu v »Slovenca« vtopil. In nekatere verstice pozneje pridem pa še enkrat na versto, v dokaz, da »Slovenec« tako piše kakor »Uč. Tovariš«. Dasiravno bi vsak mislil, da človek, ki tako piše v »Schulzeitungi«, sam ne vé, kaj dela; vendar je tukaj nagajivost in hudobija večja kakor nespamet in bedarija. Kedar namreč prinese kak slovenski list »L. Schlztgo«, gosp. pl. Gariboldija ali g. Simo, takrat je vselej skrit kakošen naroden učitelj in »Schlzt.« vpije na vse gerlo: »ga že imamo«: da bi se namreč kdo oglasil ali se hotel opravičevati. Krasno bi bilo to potem, vsaj za dva lista bi bilo gradiva dovolj, in gorje potem njegovi osebi, njegovemu dobremu imenu. — Ko pa le nič ne vé, od jeze se peni in ugiba, kdo bi bil, in po germu maha, kaj to pomaga, zajca ni v njem, kako bo zbežal iz pod germa?

Ker se pa ljudje pri »Schlztg.« vsikdar bolj brigajo za osebo, kakor za stvar in jim je lastna oseba vse, stvar pa, katero zastopajo le toliko, kolikor nese, se ja pa vrednik g. Sima močno razjaril, ko se je njegova oseba v »Slovenca« imenovala, in ko so časopisi jeli pisati od obravnav učiteljskega zbora 13. novembra v Kamniku. Naj poprej je to obravnavo prinesla »Laib. Zeitung«. Ali je bil gosp. vrednik »Lajbaharice« sam navzočen pri zboru, ali mu je kdo drugi to sporočal? Kdo ugame to zastavico? Tam je stalo v 265. listu

dne 18. nov. t. l. od besede do besede to-le: »Der Lehrplan wurde einstimmig angenommen. Nach diesem Lehrplane entfallen auf die Unterklasse 14, auf die Oberklasse 18 Lehrstunden . . . mit Inbegriff der 4 Religionsstunden. Der Donnerstag ist als Ferialtag aufgehoben«. Odkrito rečemo, mi smo se za vse to toliko brigali, kakor za lanski sneg, ter se nismo hoteli vtikati, ko nas ni nihče zalil. Ali zagovarjanja in opravičanja ni bilo ne konca ne kraja in, kar se pri gosp. Simi razumeva, tudi psovka na nevedneže in drugih navadnih fraz od omike in svobode se ni pogrěšalo. — In poslednjič ko pridem še jaz v to polemiko, si vendar upam vprašati, kaj imam jaz pri vsem tem zagovarjanju? Ali sem mar jaz kriv, da časopisi enkrat tako, drugikrat drugače pišejo? Mar hoče g. Sima, da ga pojdem zagovarjat? Se vé da, g. Sima, ki gleda naprej in nazaj in se uklanja na desno in na levo in s cepcem piše le takrat, kedar vé, da bo zato dobil cukerečka in putra na učiteljski ovsenjak, ne more drugače pisati. — Mar gosp. Simo mika še kaj zvéditi, no, mu bomo pa postregli. — Učiteljem kličete: »Freuet euch der kaum errungenen Freiheit und lasset euch von den schwarzen Feinden derselben nicht irre machen«. Mi pa kličemo: »Učitelji! nikarte da bi se ravnali tako, kakor Vam v »Schulztg.« naročajo mladiči, katerih naj večja modrost je ta, da so o pravem času plašč po vetru zasukali in barvo spremenili, in ravno to tudi v »Schlztgi« od Vas zahtevajo. Skušeni kramarji se previdijo s takim blagom, kakor vedo, da je šega; samostalnemu človeku, ki ne terzuje s svojim prepričanjem, to ne pristuje. Gosp. vrednik Sima je bil tudi svoj čas prijatelj duhovnom, dokler je namreč kaj neslo. Pri slovenskem učiteljskem društvu je bil odbornik in blagajnik, in se s ponosom imenoval Slovenca, se vé da liberalnega. Bog ti ga vedi, kolikokrat se je že kesal tega naglavnega greha! Že tačas je pisaril zoper učitelje, svoje tovariše, in nam žugal, kako nas bode sklestil, ako se ne poboljšamo. Pisal je v dunajsko »Volksschule«, a ne zoper mene, ampak zoper nekoga drugega, se vé da brezimno in ne tako zaničljivo in neotesano, kajti bil je le prostovoljec brez plače in še novinec pri novinah. — Sedaj pa ko v »Laib. Schlztgi« vitezu Gariboldiju skit nosi in sulico posojuje, se je naučil od svojega patrona veliko in veliko in vsega tega, kar mu je še poprej manjkalo, t. j. brezobzirnosti in prederznosti. Kakor pa list kaže, se je že toliko naučil, da je mojster gotovo prav zadovoljen z učencem. Zato pa sme v »Schulzeitung« koezelec preobračati, kakor mu je ljubo in drago, saj vé, da si ne bo vratu ulomil. Piše pa, kakor se mu naroča, prav tako kakor kuharji, kateri več ali manj popra ali paprike pridevajo, kakor vedo, da je gospodarju ljubo. In gospod tako izučen ima pri »Schulztg.« prvo besedo, ali bolj prav: udje te kliče skrivajo se drug za drugega, tako dosledno sicer, da naj bolj obrekovalni stavki od neke padajo v tiskarno. — Saj tako drugi pripovedujejo, jaz ne bom nikoli prašal, kdo je to, kdo drugo pisal; to vemo, da vrana vrani oči ne skljuje, in da se pri starem voliču navadi voliček brazdo vleči; naj bolj zagriznjeni so tako zvani nekdanji prijatelji. Kar ti ljudje pišejo ali govoré, je vse »Licht, Aufklärung, Fortschritt«; kar drugi pišejo, pa »Dummheit, blödes Zeug«, i. t. d. Za njih osebo gre »Schulfreundlichkeit, Gesetzlichkeit, geordnete u. geregelte Zustände«, kakor senca za svitlobo. Mora že res biti, vsak sam sebe naj bolje misli poznati. Svojim nasprotnikom izrekajo »tiefste Verachtung«, kar se po drugem izreku tako prestavi: »Kdor se veterjaku zameri, prikupi se značajnemu«. Narodne učitelje ali kakor jih se raji imenujejo »Messner u. Ministranten«, bi radi v žlici vode utopili. Ali Bog je že svet tako ustvaril, da drevesa ne prirasejo do neba, in kdor svoje dolžnosti spolnjuje, temu se nikjer duri ne zapirajo.

Za učitelje so res nastopili kritični časi, in ravno sedaj nam je treba kazati, ali nas vodi modrost in previdnost, ali strast in zaslepljenost. Učitelji so

se že na dvojce ločili, kar po eni strani ni obžalovati. Res je pa tudi, da učitelji svojega prihodnjega stanja niso nikdar tako v rokah imeli, kakor ga imajo sedaj. — Boljše plače Vam učitelji! ne bo preskerbela niti ne priborila »Schulzeitunga«, to Vam bo dala vlada, kedar bo stvar vravnana. Ta napetost, kakršna je sedaj, tudi ne bo vekomaj trajala. Učitelji pa bodo ležali, kakor si posteljejo. Nekateri se odpovedujejo sedaj orgljanju, in ukljubujejo in svojo liberalnost kažejo, ko zabavljajo zoper čerhuhe, tako pravijo duhovnom. Bog hotel, da bi bil kriv prerok, ki pravim, da bo to le njim na škodo. Modrejši in previdnejši učitelji pa tudi sedaj drugače mislijo in ravnaajo in radi delajo pri cerkvi in to ni njim na škodo. Kaj pa bote dobili od »Schulztge.« na leto? 24 pol tiskanega popirja, katerega bote pa mogli še sami plačati. Vem, da so moje besede pri večini mojih tovarišev bob v steno. Poznam pa tudi jih, ki so čisto mojih misli, in to so stari in skušeni učitelji. Kakošni so bili moji vzori v tej reči, lahko se sami prepričate, ako berete, kar smo l. 1868. učitelji govorili in sklepali. A to Vam že danes povem, ako sami ne bote orglali, bodo pa drugi; v vsaki fari skoraj je nekaj takih, ki nekaj znajo ali se kmalu navadijo; ako jih pa še ni, najdlji se bodo; cerkvi in občinam bode mar zato. Ljudstvo pa, katero po nekaterih krajih ni dosti maralo za učitelja, ker mu je bila šola vsiljena, bode v prihodnjic šolo in učitelja kar sovražilo. Vi pa, gospod Sima, učiteljem pišite, da naj varujejo svojo svobodo, in kedar bo sovraštvo nastalo povsod, takrat pa ploskajte z rokami, rekoč: »To smo Mi naredili — Mi!!«

M. M.

B a s e n.

Živele so nekdanj žabe prosto in svobodno med seboj, — toda naveličale so se ter si mislijo, zakaj bi ne živele mé v deržavi in bi imele svojega kralja. Obernejo se toraj do Jupitra, češ, naj jim da lastnega kralja, in ker le moledvajo, verže Jupiter neki panj med nje, naj jih vlada. Ta ploskne v vodo z velikim šumom, da se žabe prestrašene razbegnejo in tiho nekaj časa svojega kralja častijo. Polagoma se približujejo, in spoznavši svojega kralja brez strahu krog njega in po njem skačejo ter si z njim igrajo. Pa tudi tega se naveličajo, in gredó zopet nad Jupitra, naj jim da bolj močnega in ostrega kralja. Jupiter nevoljen verže med nje šterka (ali štokljo). Ta ponosno šviga sim ter tje po lužah ter pozira žabe, kar koli mu jih pride naproti. Žabe vpijejo in krekajo, ali Jupiter jih noče slišati, toraj regljajo še dan danes. Kadar gre šterk zvečer spat, prilezejo iz svojih lukenj ter regljajo in regljajo, da človeka ušesa bolé; toda Jupiter jih ne usliši, češ, ker niste bile zadovoljne z mehkim, bodite zdaj zadovoljne z ostrim vladarjem.

To prestaro basen povemo konec starega leta svojim tovaršem učiteljem, pa ne, da bi jo hotli samo nanje obračati, temuč želimo le, da jo vsakteri oberne sam ná-se v blagor, ki ga iz serca voščimo vsem za novo leto!

— Poročilo deželnega odbora štajerskega zastran vravnanja učiteljskih plač in zastran šolnine se je po kratki razpravi po predlogu poročevalca dr. Flecka z 28 proti 17 glasom izročilo posebnemu učnemu odboru, v tem, ko je nasprotna manjšina 17 glasov stvar hotela izročiti finančnemu odseku. Lohninger je pri tej priliki rekel, da se mu ne zdi verjetno, da bi zbor s povišanjem plače zadostno število učiteljev pridobiti zamogel. »Gosp.«

— (Podporno društvo) za učiteljske kandidate se je v Ljubljani 11. decembra ustanovilo.

— Nova šola se bo kmalo odperla v Rudniku pri Ljubljani. V bližnji ljubljanski okolici jih je treba še veliko več. Na šolo pri sv. Petru in na vse druge vasi, ki spadajo k tej fari, obračajte svojo pozornost! »Nar«.

— Učiteljsko društvo v Šmarji pri Celji se je 4. t. m. osnovalo. Predsednik mu je gospod Jurkovič, mlad pa verli učitelj in narodnjak v Šmarji. »Nar«.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem: V šolskem okraji črnomeljskem so naslednje učiteljske službe razpisane:

1. Na štirirazredni ljudski šoli v Črnomlji služba 3. učitelja z letno plačo 500 gold., in služba 4. učitelja z 400 gld. in postavnimi dokladami.

2. Na zdaj še dvorazredni ljudski šoli v Metliki služba 2. učitelja z 500 gld. in postavnimi dokladami.

3. Na dvorazredni ljudski šoli v Semiču služba 2. učitelja z letno plačo 400 gld. in s prostim stanovanjem.

4. Na dekliški šoli v Metliki služba učiteljice z letno plačo 400 gld. in drugimi postavnimi dohodki.

Prosilci naj svoje prošnje z dokazom učiteljske preskušnje in jezikoznanstva po svoji prejšnjepostavljeni gosposki pri dotičnem krajnem šolskem svetu do konca decembra tega leta vložijo.

— Na 4razredni ljudski šoli v Škofjiloki, se razpisuje služba učitelja z letno plačo 400 gl. Prošnje do konca m. januarja prihodnjega leta pri krajnem šolskem svetovalstvu v Škofjiloki.

— V Mengišu je učiteljska služba s plačo 400 gl. izpraznjena. Prošnje do 31. decembra t. l. pri okrajnem šolskem svetu v Kamniku.

Na Štajerskem: Na 3razredni ljudski šoli v Makolah ste spraznjeni službi drugega učitelja s 400 gl. in podučitelja s 300 gl. plače in prostim stanovanjem.

Prošnje naj se vložijo do 31. prosinca 1874, pri krajnem šolskem svetu v Makolah.

Premembe v učiteljskem stanu.

Na Kranjskem: Gosp. Blaž Hrovath, ravnatelj na c. k. izobraževališču je imenovan okrajni šolski nadzornik za ljubljansko mesto. G. g. Anton Požar iz Horjula in Matija Japel iz Košane menjujeta za službi.

Učit. kandidat gosp. Florijan Rozman postane učitelj, in gosp. Ludovik Hribar podučitelj na 4 razredni ljudski šoli v Postojni, — oba začasno. — Gosp. Janez Žerovnik poprej v Škofjiloki, postane zač. podučitelj v Ljutomeru na Štajerskem; na njega mesto pride gosp. Valentin Telban, bivši učitelj pri sv. Križi.

 Današnjemu listu je priloženo kazalo in zavitek.

 Tiskarna je bila s deli preobložena; ta list se je zakasnil, a prihodnji pride o svojem odločenem času.

se že na dvojce ločili, kar po eni strani ni obžalovati. Res je pa tudi, da učitelji svojega prihodnjega stanja niso nikdar tako v rokah imeli, kakor ga imajo sedaj. — Boljše plače Vam učitelji! ne bo preskerbela niti ne priborila »Schulzeitunga«, to Vam bo dala vlada, kedar bo stvar vravnana. Ta napetost, kakršna je sedaj, tudi ne bo vekomaj trajala. Učitelji pa bodo ležali, kakor si posteljejo. Nekateri se odpovedujejo sedaj orgljanju, in ukljubujejo in svojo liberalnost kažejo, ko zabavljajo zoper čerhuhe, tako pravijo duhovnom. Bog hotel, da bi bil kriv prerok, ki pravim, da bo to le njim na škodo. Modrejši in previdnejši učitelji pa tudi sedaj drugače mislijo in ravnaajo in radi delajo pri cerkvi in to ni njim na škodo. Kaj pa bote dobili od »Schulztge.« na leto? 24 pol tiskanega popirja, katerega bote pa mogli še sami plačati. Vem, da so moje besede pri večini mojih tovarišev bob v steno. Poznam pa tudi jih, ki so čisto mojih misli, in to so stari in skušeni učitelji. Kakošni so bili moji vzori v tej reči, lahko se sami prepričate, ako berete, kar smo l. 1868. učitelji govorili in sklepali. A to Vam že danes povem, ako sami ne bote orglali, bodo pa drugi; v vsaki fari skoraj je nekaj takih, ki nekaj znajo ali se kmalu navadijo; ako jih pa še ni, najdlji se bodo; cerkvi in občinam bode mar zato. Ljudstvo pa, katero po nekaterih krajih ni dosti maralo za učitelja, ker mu je bila šola vsiljena, bode v prihodnjic šolo in učitelja kar sovražilo. Vi pa, gospod Sima, učiteljem pišite, da naj varujejo svojo svobodo, in kedar bo sovrašтво nastalo povsod, takrat pa ploskajte z rokami, rekoč: »To smo Mi naredili — Mi!!«

M. M.

B a s e n.

Živele so nekdanje žabe prosto in svobodno med seboj, — toda naveličale so se ter si mislijo, zakaj bi ne živele mé v državi in bi imele svojega kralja. Obernejo se toraj do Jupitra, češ, naj jim da lastnega kralja, in ker le moledvajo, verže Jupiter neki panj med nje, naj jih vlada. Ta ploskne v vodo z velikim šumom, da se žabe prestrašene razbegnejo in tiho nekaj časa svojega kralja častijo. Polagoma se približujejo, in spoznavši svojega kralja brez strahu krog njega in po njem skačejo ter si z njim igrajo. Pa tudi tega se naveličajo, in gredo zopet nad Jupitra, naj jim da bolj močnega in ostrega kralja. Jupiter nevoljen verže med nje šterka (ali šterkljo). Ta ponosno šviga sim ter tje po lužah ter pozira žabe, kar koli mu jih pride naproti. Žabe vpijejo in krekajo, ali Jupiter jih noče slišati, toraj regljajo še dan danes. Kadar gre šterk zvečer spat, prilezejo iz svojih lukenj ter regljajo in regljajo, da človeka ušesa bolé; toda Jupiter jih ne usliši, češ, ker niste bile zadovoljne z mehkim, bodite zdaj zadovoljne z ostrim vladarjem.

To prestaro basen povemo konec starega leta svojim tovaršem učiteljem, pa ne, da bi jo hotli samo nanje obračati, temuč želimo le, da jo vsakteri oberne sam ná-se v blagor, ki ga iz serca voščimo vsem za novo leto!

— Poročilo deželnega odbora štajerskega zastran vravnanja učiteljskih plač in zastran šolnine se je po kratki razpravi po predlogu poročevalca dr. Flecka z 28 proti 17 glasom izročilo posebnemu učnemu odboru, v tem, ko je nasprotna manjšina 17 glasov stvar hotela izročiti finančnemu odseku. Lohninger je pri tej priliki rekel, da se mu ne zdi verjetno, da bi zbor s povišanjem plače zadostno število učiteljev pridobiti zamogel. »Gosp.«

— (Podporno društvo) za učiteljske kandidate se je v Ljubljani 11. decembra ustanovilo.